

104. *Anas boscas* L. Wilde eend. Broedvogel in kleinen getale, zelfs in het bosch op de heide. Als de jongen uitgekomen zijn, worden zij soms over grooten afstand door de moeder naar het water geleid. Menigmaal zag ik aan de meer-gemelde rietplasjes in het voorjaar verscheidene mannetjes in prachtkleed vereenigd, wier wijfjes aan het broeden waren. In Augustus vond ik aan die plasjes ook volwassen jongen.
105. *Querquedula querquedula* (L.) Zomertaling. Voor zoover mij bekend werd vóór mijn vestiging alhier eenmaal een exemplaar geschoten, op een kleinen vijver in een buitenplaats nabij de grens dezer gemeente.

Uit het bovenstaande blijkt dat, voor zooverre mij bekend is, 105 soorten vogels in de gemeente Doorn zijn waargenomen, waarvan een 70 tal als min of meer geregelde broedvogels moeten worden aangemerkt. Dat zoo weinig watervogels worden

aangetroffen is natuurlijk toe te schrijven aan het ontbreken van passende verblijfplaatsen.

Ook blijkt dat in het algemeen de vogels niet in aantal afnemen, dat zelfs sommige menigvuldiger worden, en dat waar enkele soorten verminderen of zelfs verdwijnen, dit niet volgt uit een zekere mate van uitroeiing, maar uit verandering in de gesteldheid van den bodem. Waar door aanplant van dennen de wulp, de tapuit, de duinpieper verdwijnen, vestigen zich daarentegen korhoenders, roodborst-tapuiten e. a. Waar de enkele bestaande plasjes worden drooggelegd, kan geen karekiet of andere aan het water gebonden vogel meer bestaan.

Ik geloof dat alleen de huiszwaluw door directe vervolging zoo zichtbaar in aantal vermindert. En vele soorten als lijsters en nachtegalen zouden zich stellig nog vermeerderen indien niet hunne nesten voortdurend verstoord en hunne jongen door ongedierte verslonden werden.

Mr. R. BN. SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG.

Doorn, 12 Februari 1902.

De bezoekers van de Witte Waterlelie.

Yedereen, die wel eens een bloem van de witte waterlelie (*Nymphaea alba* L.) goed gezien heeft, zal het met mij eens zijn, wanneer ik het vreemd vind, dat zoo weinig bekend is omtrent het insecten-bezoek aan deze prachtige plant. Zij vereenigt toch in zich alles wat een bloem voor insecten aantrekkelijk maakt. Ze kleuren soms vlakten van verscheiden hectaren geheel wit, een fraaie gele kleur wijst de plek aan waar overvloedig stuifmeel te vinden is, terwijl het twintigtal helder oranje gekleurde stempelteinden in het midden der bloem een kleurenring vormen, die zelfs bij de allerdomste vlieg de buitensporigste voorstellingen moet wekken van ontzaglijke honigvoorraden of onuitputtelijke hoeveelheden stuifmeel. Wel is

waar ontbreekt eigenlijke honig, maar de stempels zijn toch altijd min of meer vochtig en wie weet hoe lekker dat is.

Alles bij elkaar genomen, zoudt gij meenen, dat de waterleliebloemen voortdurend omzwermd moesten zijn door wolken van zweefvliegen en wilde bijen, temeer daar zij zich alleen openen overdag en bij zonnig weer, dus juist op den tijd, dat de insecten de grootste activiteit aan den dag leggen.

En slaat ge nu de boeken na, dan zult ge groote oogen opzetten. Nemen wij maar dadelijk het dikste en wel

Knuth's Handbuch der Blütenbiologie, waarin met pijnlijke nauwgezetheid is geregistreerd alles wat er sinds Sprengel omtrent bloemenbezoek be-

Waterlilies in de plassen van Kortenhoef (Photografie van den heer VAN DER PLASSCHE.

kend is geworden. Daarin lezen wij het volgende:

Knuth zelf zag in de bloemen van de waterlelie op Föhr vele kleine vliegjes van de soort *Notiphila cinerea* Fall, Heinsius in Holland eveneens een *Notiphila*-soort en wel *N. nigricornis* Stenh., Schulz in Midden-Duitschland enkele niet nader bepaalde vliegen en kevers, Mac Leod in Vlaanderen één *Donacia* en Scott Eliot in Schotland een honigbij, een hommelmot en eenige vliegen (*Musciden*). Dat is alles.

Ik kan de gedachte niet van mij afzetten, dat deze schaarschte van waarnemingen te wijten is aan onvoldoend onderzoek of aan ongunstige omstandigheden van weer en jaargetijde. Hier in Amsterdam groeien geen waterlelies; daardoor hebben wij weinig gelegenheid voor grondig onderzoek, maar op het vijftal bloemen, die in de afgelopen week gebloeid hebben in het vijvertje van mijn tuin, kon ik toch alvast twee heel mooie zweefvliegen constateeren en wel *Syrphus balteatus* en *Syrphus corollae* (zie *L. N.* VI, blz. 127).

Ze bleven eerst boven de bloemen zweven, zetten zich neer op de stempels en klauterden, vandaar al stuifmeel etende, de meeldraden in, waar ze een geruimen tijd vertoefden.

Nu zijn tuinwaarnemingen altijd minder waard dan wat je in de vrije natuur zelf ziet. Het zal echter wel niemand in het hoofd komen, om de barre heide tusschen Stroe en Barneveld een tuintje te noemen, en 't is juist daar, dat ik begonnen ben een betere opinie omtrent de bloemen aan de waterlelie te krijgen.

Het was op een snikheeten Augustusdag. Iedereen in Apeldoorn had ons afgeraden er op uit te gaan, maar wij, de oude heer Kok Ankersmit, Heimans en ik waren weer eens eigenwijs en werden voor onze zonde beloond door een heerlijke frissche wandeling op de ruime heide, waar we hoegenaamd

geen last van de warmte hadden en allerlei mooie vondsten deden, zooals *Labelia Dortmanna* en de bonte bijenwolf *Philanthus triangulum*.

Ook kwamen wij aan een diep heipoeltje, dat geheel begroeid was met witte plompen en de bloemen daarvan wemelden letterlijk van kleine wilde bijtjes, die er zich wentelden in het stuifmeel. En wie diezelfde bijtjes zich heeft zien verlustigen op Havikskruid en Herfst-paardebloem zal moeten erkennen, dat de witte waterlelie met zijn vele kransen van meeldraden en zijn breeden stempelvloer juist een geschikte voederplaats voor die zwarte dwergjes zijn moet.

Het waren verschillende soorten van *Halictus* en wel *Halictus zonalus*, *H. leucozonius* en *H. cylindricus* en bovendien de beide *Panurgus*-soorten, alle echte graafbijen, die in hun cellen bijna uitsluitend stuifmeel en maar zeer weinig honig brengen. Over *Halictus* kunt ge een uitvoerig opstel vinden in afl. 6 van onzen vierden jaargang en van *Panurgus* is een vleugel geteekend op blz. 251 van den vijfden jaargang, in de tabel, waarmee ge alle andere bijensoorten, die ge nog op de witte plompen zult aantreffen, eens moet probeeren te determineeren.

Misschien is dit jaar niet bijzonder gunstig voor het voortzetten van het onderzoek, want er zijn niet overveel bijen. Maar dan probeeren wij het in de volgende jaren nog maar eens. Het beste lijkt mij toe, vooral te letten op de bloemen en kleine poeltjes en smalle slooten. Dan komen de vaarten aan de beurt. Maar laat u toch ook volstrekt niet weerhouden om met een roeiboortje te gaan rondrijven op de Ankeveensche, Kortenhoefsche en Loosdrechtsche plassen. In ieder geval zullen wij gaarne den uitslag van uw onderzoek vernemen.

JAC. P. THUSSE.

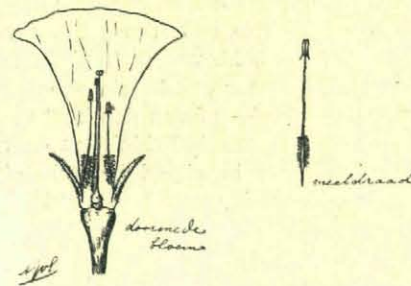

I P O M E A.

De plant waarvan ik hier iets vertellen wil, behoort tot de Winde-achtigen of *Convolvulaceeën*, eene familie die haar naam met eere draagt. Bijna alle soorten, die er toe behooren, hebben bepaald een steunsel noodig om tot behoorlijke ontwikkeling te komen; kunnen zij niets te pakken krijgen, dan blijft haar niets anders over, dan maar geduldig over den grond te kruipen. Onze *Ipomea* is een van de schoonste planten der familie; zij wordt dan ook dikwijls in tuintjes als klimplant gebezigd. Hoewel oorspronkelijk uit tropisch Amerika, heeft ze zich hier uitstekend geacclimatiseerd. Evenals vele andere planten draagt ze verschillende namen, zooals: *Pharbitis purpurea*, *Ipomaea major*, *I. hispida* en *Convolvulus purpureus*.

De plant is éénjarig, bloeit in den nazomer en geeft in den herfst rijpe vruchten. Met forsche, snelgroeiende ranken omslingert zij alles, wat onder haar bereik komt en verheft

zich soms tot manshoogte. Die ranken zijn dicht met terugstaande haartjes bezet, ook de jonge blaadjes en stengels

zijn sterk behaard. De bloemen zijn het toonbeeld van een vergankelijke schoonheid; 's morgens prijken ze in vollen luister en de schoon genuanceerde, bonte kleuren der be-